

מסורת הש"ס

(א) [נבמט קו ע"ל]
(ב) [נבמט]: כדמשיבא
(ג) מ"כ פ' ויקרא
(ד) פ' יד' מ"ד
פרש' יד' (ד) ב"מ מד:
עדות פ"ד מ"ו תוספתא
דכ"ב ספ"ה (ה) [נבמט]:
קדוש (ו) (ז"ל דלדורי
וכן נכרות נ. ובשנת
מת. ובמנחות מנ: אדורי
ופרש"י מוכין וכן העמיקו
תוס' לעיל ת. ד"ה אף
זה ועיין בערוך ערך וזוד
(ז) [נבמט]: קדוש
(ח) [נבמט]: דה. וכן בהמשך
בכל הענין. (ט) (ז"ל אמה.
ויפ"ד) (י) [נבמט]:
אבתא (יא) (י) [נבמט]
כא. (י) [נבמט]: לוקנות.
ויפ"ד [נבמט]: (י) [נבמט]
מד ע"כ. (י) (ז"ל
בשם פרוטה. רש"י,
(י) [נבמט]: דלדורי,
(י) ג"ל אחי.

הנהגות הב"ח

(א) רש"י ד"ה והא מן
וכי לקידושין:

לא ס"ד. שהתא נקנית בדבר שאין בו גירוע מאחר שנכתב גירוע כאן: דומיא דיעוד. כי היכי דאמר לענין ייעוד שנכתב עמו אשר לא יעדה. ולמנו שרשאי האדון ליעדה לו כמון שני אמהות ותהיה מקודשת לו אם יאמר לה הכי את מיועדת לי כמה שיש לי עליך ואין לך קרין כסף אחר ואמר לקמן (דף יח:) אין אציה רשאי למוכרה לקרובים שהיא אסורה להם משום ערוה לפי שאין אני מקיים בה אשר לא יעדה וגירוע נמני כייעוד מה ייעוד אע"ג כו': וקידושי אשה כו'. מקסקא דמלתא דר"ל היא דקא מסקי ואומר טעמא דכ"ש כדמוקיה: אף אשה כפרותה לא מיקדשה. דגמרינן מקידושי ייעוד: פלגא דדינר. ואיכא גירוע עד פרוטה: כיון דאפיקתיה מפרותה. אלמא חשיבותא בעי אוקמה אדינר דחשיב: כהפקר. ל לקנות בדבר מועט ומדברנן הוא דקאמרי לה ב"ש דאפיקתיה רבנן לקידושין הפחותין מדינר: כל דהו. כל מה שהדורות משנים את המטבע פעמים שפוחטין פעמים שמוסיפין ממנה קלס: שיער ר' סימאי. מעשה זה לפניו באשה שנתקדשה בפרוטה והלך להיות זה אחד משמנה באיסקר וביטל את הקידושין: אחד מששה לקמן מפרש פלוגמיהו: א"ל רב יוסף. לאכ"י: אי הכי. דלון פרוטה פחותה ממכאן: היינו דתנינא. שאני שונה בתורת הכנים לא תשוב כו': השפא. אם הוא אחד משמנה באיסקר האטלקי: אלפים. פרוטות: לא הוו. בשני סלעים כדפרשיה בסמוך: יותר מאלפים קרי להו. משנה זו שניה אלל נהנה מן ההקדש שמציא על הניית פרוטה אשם בכסף שקלים לא תשוב להמרחק מן העצירה שאף על השוגג לרין כפרה גדולה כגון זו: א"ל הווא סבא. טועה אתה במשנה זו דלגא תנינא לה וקרוצ לאלפים תנינא זה: אלפא וחמש מאה ותלתין ושיפא הויין. שהסג"ד דינרין והדינר כ"ד איסקרים כדלקמן ואי איסקר שמנה פרוטות לעולם נמלאו קצ"ב פרוטות כדינר והשמנה דינר בששית סלעים עולים כל אחד מאתים פרוטות חסר שמנה הרי אלף ותקל"ו: כיון דנפקא אלף השני מחציו שלשים וששה קרוצ לאלפים קרי ליה: פוגיווין איסקרין מסמנים קונטרונקין. מיני מטבעות הם קטנות זו מזו וכן הדריסין הנלין שמנין: נמלאם פרוטה אחד מששה. שהאיסקר אחד מכ"ד דינר (כדקאמרת אצל הפרוטות גדולות ממה שאמרת שהדינר שש מעה והמעה ג' הדריסים הרי י"ח הדריסים לדינר והם שלשים ושש הנלין והם שבעים ושנים שמנין והם קמ"ד פרוטות חלקם לכ"ד חלקים תמלא ששה בכל חלק הרי שש פרוטות לאיסקר שהוא אחד מכ"ד דינר:

אליבא דפ"ק. דהיינו כסתם מתני' והך דרבינן לאו שהסיפו על הפרוטות אלא האיסרין הוולו ועמדו שלשים ושמים כדינר דימיהם ולעולם קצ"ב פרוטות כדינר חשוב ו' פעמים שלשים ושמים ותמלא קצ"ב ודימי ר' סימאי היו האיסרים יקרים כמשפטם כ"ד דינר ונמלאם שהפרוטה שהיא קצ"ב לדינר היתה אחד משמנה באיסקר: במדי. כלומר במקום שאין תמרים מצויין: והא סגן נו'. ואם באה לומר כן אין שיעור (א) קידושין: הא בקידושי ודאי. אם ישנו שזה פרוטה במקומו הווי קידושין ודאי ואם זה אחר וקדשה אח"כ מותרת לראשון ואינה לריכה גט משני ואם אינו ש"פ במקומו קידושי ודאי לא הווי לבטל קידושי שני אבל קידושי ספק הווי ואינה מותרת לאחר בלא גט דחיישין שמא ש"פ במדי ושיעור אהני לדעת אלו הן קידושין גמורים שמאחר שקידש בפרוטה במקומם אין גמגום בדבר: כוודא (א) דאורי. אגודה של מוכין: והאמר שמואל. הא דלעיל חיישין שמא ש"פ במקום אחר: אבנא דכותלא. שיש שמור דומה לכוהל: ופי' רב חסדא וקא מעיין נו'. לפי שזה ש"פ אחר וקדשה בפרוטה אח"כ: הווא יומא. כיום שקדשה הוה בה ש"פ ועכשיו הוה: לאו כל כמינן. להעיד שהראשון קידושין ואוסרתה אבתרא:

האשה נקנית פרק ראשון קידושי

יב.

רב חסדא לא סבר ליה דשמואל. הכא לא מני לשנוי הא בקידושי ספק דלעיל משום דמיירי שקדשה אחיו אח"כ בפרוטה והיה זה רב חסדא להפקיע קידושי ראשון כדאמר לאו כל כמינן דאסרת לה אבתרא ואי הוה אמר דראשונים ספק הווי א"כ ז"ל דלריכה גט מראשון א"כ תהיה אסורה משום דהווי גרושת אחיו: הא

שלא יהו בנות ישראל כהפקר: וב"ה אומרים בפרוטה: סבר רב יוסף למימר פרוטה כל דהו א"ל אביי והא עלה קתני כמה היא פרוטה אחד משמנה באיסקר האטלקי וב"ה מ' בדורו של משה אבל הכא כ' כדחשבה להו לאינשי והא כי אתא רב דימי אמר שיער רבי סימאי בדורו כמה היא פרוטה אחד משמנה באיסקר האטלקי וכי אתא רבין אמר רבי דוסתאי ורבי ינאי ורבי אושעיא שיערו כמה הוי פרוטה אחד מששה באיסקר האטלקי א"ל רב יוסף אי הכי היינו דתנינא צא וחשוב כמה פרוטות בשני סלעים יותר מאלפים השתא אלפים לא הויין יתר מאלפים קרי להו אמר להו ההוא סבא אנא תנינא לה קרוב לאלפים סוף סוף אלפא וחמש מאה ותלתין ושיתא הוא דהויין כיון דנפקא להו מפלגא קרוב לאלפים קרי ליה גופא כי אתא רב דימי אמר שיער ר' סימאי בדורו כמה היא פרוטה אחד משמנה באיסקר האטלקי וכי אתא רבין אמר שיערו ר' דוסתאי ורבי ינאי ור' אושעיא כמה היא פרוטה אחד מששה באיסקר האטלקי אחד מששה באיסקר האטלקי אמר ליה אביי לרב דימי נימא את ורבין בפלוגתא דהני תנאי קא מיפלגיתו דתניא פרוטה שאמרו חכמים אחד משמנה באיסקר האטלקי שש מעה כסף דינר מעה שני פונדיונין פונדיון שני איסקרין איסקר שני מוסמיסים מסמם שני קונטרונקין קונטרנק שתי פרוטות נמצא פרוטה אחת משמנה באיסקר האטלקי רבן שמעון בן גמליאל אומר שלשה הדרסין למעה שני הנצין להדרים שני שמנין להנץ ב' פרוטות לשמין נמצא פרוטה אחת מששה באיסקר האטלקי לימא דמר אמר כת"ק ורבין דאמר כרשב"ג א"ל בין ידידי ובין רבין אליבא דת"ק ולא קשיא הא דאיקור איסורי הא דוול איסורי הא דאיקור איסורי קום עשרים וארבע בוזא הא דוול קום תלתין ותריין בוזא אמר שמואל יקדשה בתמרה אפילו עומד כור תמרים כדינר מקודשת חיישין שמא שוה פרוטה במדי והא אנן תנן ב"ה אומרים בפרוטה ובשוה פרוטה לא קשיא הא בקידושי ודאי יהא בקידושי ספק ההוא גברא דאקדיש בוזא דאורי יתיב רב חסדא וקא משער ליה (א) אי את ביה שוה פרוטה אין ואי לא לא ואי לית ביה שוה פרוטה לא והא אמר שמואל חיישין רב חסדא לא סבר ליה דשמואל אמרה ליה (א) אימיה והא ההוא יומא דקדשה הוה ביה שוה פרוטה אמר לה לאו כל כמינן דאסרת לה אבתרא לאו

לאו כדמשיבא. ודא דאוריין. אגודה של מוכין. אבנא דכותלא. אבן של כהל (שהיה) [שהיא] דומה לכוהל. וקא מעיין בה. שאם יבא אחר ויקדש אי הווי קדושין אם לאו. ור"ש פי' שבא אחר וקדשה בפרוטה. לא סבר לה דשמואל. ואי אין בה כאן שוה פרוטה אינה מקודשת כלל ואם בא אחר וקדשה מקודשת לשני. קדיש. ועכשיו הוולא.

עין משפט
נר מצוה

קו א מ"י פ"ד מהל' ענינים הל' ג סמג עין פה:
ב [מ"י פ"ה מהל' שקלים הל' ג ופ"ג מהל' טוען ונטען הל' א טוע"ע ח"מ סי' נב סעי' מז י"ד סי' זה סעי' א]:
קו ג ד מ"י פ"ד מהל' אבות הל' יט סמג עין ממ טוע"ע אה"ע סימן לא סעיף ג:

תוס' ר"י הוקן

שש מעה כסף דינר. דינר של כסף הוא שש מעין. וחיישין שמא שוה פרוטה [במדן]. איכא מאן דאמר דאי דיענין בודאי דוכתא דשוה ביה פרוטה מקודשת ודאי. והעיקר דאפילו דיענין דוכתא דשוה פרוטה הוה ספק מקודשת. הוואיל ובהאי דוכתא לא שוה פרוטה, והספק הוא אי שוה פרוטה דאמרו חכמים בהאי דוכתא קדיש ביה דוקא, או אפילו שוה בשום מקום אע"פ שאינו שוה כאן שמא יגיע זה לשם וישוה פרוטה, הילכך יש לחוש בכל שוה כסף שקדש בו שמא יש מקום בעולם שישוה זה פרוטה. מיהו כי הווי ספק הני מלי בדברי המתקיים, אבל דבר שאינו מתקיים לא הווי ספק מקודשת, דהא בהאי דוכתא לא שוה פרוטה ואינו מגיע לה בשום מקום שישוה כלום שהרי קודם הגיעו שם יפסד, וכן דעת הר"ם [אישות פ"ד ה"ט]. ואיכא מאן דאמר דאפילו כמה שאינו מתקיים ואינו שוה פרוטה כאן מקודשת מספק, ומפרש שאין הספק בדעת חכמים אלא דגורנין האי דוכתא דלא שוה אטו ההוא דשוה. ולא נהירא, שאין מקום לזאת הגזירה, שכל שיקדשו בשוה כסף יענינו אם יש שם שוה כסף אם לא, ובלאו הכי לא אפשר, הילכך לא נפיק מינה חריבא. (וודא דאוריין) [וודא דאוריין]. אגודה של מוכין. אבנא דכותלא. אבן של כהל (שהיה) [שהיא] דומה לכוהל. וקא מעיין בה. שאם יבא אחר ויקדש אי הווי קדושין אם לאו. ור"ש פי' שבא אחר וקדשה בפרוטה. לא סבר לה דשמואל. ואי אין בה כאן שוה פרוטה אינה מקודשת כלל ואם בא אחר וקדשה מקודשת לשני. קדיש. ועכשיו הוולא.